

GYŰLÖLET, ÉJSZAKA, SZERELEM

II. rész

AZ IGÁSLÓ szürke habot vetett a zabla vasától. Irombán futott, minduntalan orra akart bukni, hogy terhet nem vont szügyével. Gincsai egyre püfölte oldalát öklével. Döngött a hatalmas mellkas. Még Ordastanya előtt utolérte a családját. Két fekete gomb a megfehéredett világban. A hópelyhek egyenletesen vékonyan szétterültek mindenben, mint pára az istálló falán. Az ordastanyai gyümölcsös glandsia sövénye mentén igyekezett a két nő. Gincsai elébük rugtatott és megfordult. Az asszony jajgatva rimánkodott: — Szaladj, kislányom, menekülj! Mit akar tőle? Én biztattam!

A fekete ló remegő orrcimpával prüszkölt előttük. Az asszony tovább ordított: — Eressze ezt a gyereket! Elég volt a törvénnyel szembeállni! Törvényt akar maga?! Eressze!

Gincsai véknyán rúgta a lovat, egy kézzel a sörényét markolta, benne a kantár, karjára csavarva, másikkal a megugró állat hátáról lenyúlt a lányáért. Felrántotta maga elé, és trappba kezdett.

— Jaj istenem, szüzanyám! — sírt vijjogva az asszony. — Ne bántsa azt a gyereket!

Gincsai magához ölelte a merev testű lányt, és szóltanul lovagolt a sövénykerítés mentén. Hamarosan elhagyták, s a dombok elnyelték a lovat.

Gincsainé felemelte a batyut, hátára lökte. Szípigott. Azután ugyanolyan sietős léptekkel, majdnem ugrándozó botladozásokkal indult vissza az úton. Még öt kilométer. Mi lesz addig otthon? És azután? — Boldogságos Szűz Mária. Istennek szent anyja imádkozzál érettünk... — rimánkodott állati félelemmel. — Imádkozzál érettük... dicsértessék a te szent neved... — már nem tudta, hogy következik, kezdte előlről. — Boldogságos Szűz Mária...

A gyerek táskája nyomta sovány hátát. Lökött egyet a batyun.

A havon szinte szikrázott a lefutó csillag.

— Én vagyok a felelős — mondta Ari. — Mit idegeskedsz? Te maradj nyugodtan a fenekeden, majd én kimegyek, és visszahozom azt a lányt.

Az iskolaigazgató tanácsolta, hogy Ordastanyáig elviszi egyiküket a tejbegyűjtő autó, onnan pedig a párttitkár, szekérrel. A fiatal nevelő káromkodott, csapkodott, Ari dühös lett.

— Mondtam, hogy kimegyek én!

— Ezt nem engedhetem.

— Miért? Nem vagy te az igazgatóm.

A kollégiumnak valóban nem volt igazgatója. Az iskolaigazgató felesége lett volna az, ha megépítik a nevelői lakást. Csakhogy arra nem futotta a pénz. Itt maradt két fiatal az egész intézetben.

Este kilenckor András elotlogatta a villanyt, és lement az előcsarnokba, hogy becsukja a nagykaput. Ari is végzett a lányok oldalán, hallotta a döngést, s vetkőzni kezdett. Mérges volt, hogy a vasárnap délelőttjét tönkreteszi a tanyai út. Volt ugyan ezer dolga a lányokkal vasárnap is, sőt még ugyan akkor! de a vasárnap — vasárnap. A televízió műsora akkor a legjobb, és Ari nem volt még olyan idős, hogy a játéknak ne örült volna. Pompás együttes szórakozásokat találtak ki a nevelők a gyermekeknek. A fejtörők, vetélkedések rengeteg kacagást hoztak a kollégiumba. Ari látolgatta, mennyire mondta komolyan nevelőtársa, hogy nem engedi ki a tanyára. Nem bánta volna, ha András megy. De a fiú olyan undok cirkuszt csapott, hogy Ari visszahőkölt. Nem is egészen értette. Hiszen a fiúkkal semmi baj.

A kollégium szokásai közé tartozott, hogy amikor a hálókban elotlották a villanyt, a két nevelő nem közlekedett a másik oldalán. Éjjelente azonban többször felkeltek, különösen az első hónapokban, és végiglátogatták a termeket; nincs-e

valami baj. Ezek az éjszakai ébresztők is szokássá váltak. Arra a tíz percre mindenikük tökéletesen felébredt, hogy aztán visszafeküdve ágyukba, pillanatok alatt zuhanjanak álomba. Néha azonban az éjszakák is kimerítették őket, amikor járványos betegség ütötte fel a fejét. Az ősszel influenzában megbetegedett kilenc gyerek. Ezekhez óránként bejártak, hogy takargassák, vizet adjanak cserepes ajkuknak. S figyelték, nincs-e újabb megbetegedés, hogy azonnal lázcsillapítóval szolgáljanak. A járvány csak másfél hétig tartott, hála lelkiismeretes munkájuknak. Ari ledobta ruháját, pizsamát vett, bőrtalpú papucsot, és szekrényében rendezgetett lefekvés előtt. A folyosó deszkáin léptek csikorogtak. Ari megdöbbsent. Este kilenc után senki sem járhatott a folyosón errefelé, csak ő. A lányok vécéje a hálók között volt, mellette egy kamra, ahová vödörszámra hordták a vizet a tartályba, mivel vízvezeték nem volt a kollégiumban.

Ari megnyitotta az ajtót, és a résen kinézett. Nevelőtársa bocsánatot intó kézzel állt az ajtó előtt. — Gondoltam, tisztázom a dolgot, hogy aludj nyugodtan — mondta zavartan. — Holnap majd én megyek ki a tanyára. — Dehogy mész — dühösködött a lány. — Az én növendékem szökött meg, nem fogadok én el téled szívességet.

András igazgatta szemüvegét. Szerencsétlenül mocorgott. — Igazán szívesen ki megyek helyetted.

— Helyettem? — gondolta Ari, és még dühösebb lett. — Nem. Köszönöm. És ne bontsd meg a rendet. Jó éjt.

— Jó éjt.

Ari becsukta az ajtót, nevelőtársa pedig elment. Ari megzavarodva ült le ágya szélére. Ugyanolyan vaságy volt, mint a hálóban a gyermekeké, matraccal, pokróccal. Nem értette a fiú viselkedését. Eddig sokkal szolgálatkészebb, barátiabb, melegebb volt. Ari azt várta volna, hogy kedvesen kineveti. Ehelyett ostoba önzéssel visszavonult. Ari csak úgy tudott élni, ha tisztába teszi maga körül a világ dolgait. Sok bosszúságot szerzett ezzel apjának, a tizholdas középparasztnak, akivel még középiskolás korában tisztázta, hogy az érettségig számít segítségére, azután nem, viszont beleszólást nem enged tovább az életébe. Az apja évekként előbb bevitte tíz holdját a termelőszoövetkezetbe, s bármiként dolgozott, évente húszezret nem tudott keresni. Így Ari iskoláztatása majdnem felélte egész jövedelmüket. A lány ezért választotta a munkát és a munka melletti tanulást. Apja szeretete volna, ha a falujában marad és segít. De Ari kereken megtagadta. „Maguknak elég lesz, amit keres, én azzal segítek, hogy nem leszek a nyakukon.” Ez nagy viharokat váltott ki, de a lány kitartott elhatározása mellett. Tanárainak is nyugtalan órákat szerzett, amikor — kitűnő bizonyítványa ellenére — megtagadta a továbbtanulást, s távol tartotta magát az ifjúsági mozgalmaktól is. „Nem tartozom senkinek semmivel — jelentette ki —, ha úgy érzem, hogy tartozom, majd törlesztek.” Tanárai kitűnő eredményét tekintették, hogy nem fújták fel ügyét, pedig megtehették volna. Ari mindezt tudta, de vállalta. Nem komplikált semmit. Előbb dolgozni akart, aztán tanulni, van még ideje, bízott abban, hogy életét úgy forgatja, ahogy akarja. Pontosan ellátni kötelességét, s ellenében megkívánni, hogy tiszteljék saját céljaiért folytatott törekvését. Azt is pontosan tudta, hogy fiatal nevelőtársával kivételez. Nem tartozott volna kötelességei közé, hogy annak ingét kivasalja, amit a konyhaasszonyok nem tudtak; gondoskodjék cigarettájáról és sok más szívességet tegyen. Ari nem szeretett szívességet tenni. Pontosan tudta, hogy kivételez tehát, de azt nem, hogy miért. Önkéntelen valami hálaérzetből cselekedett, talán azért, mert az intézet nyolcvan gyermekével, ha leszállt az éj, sziget voltak a sötétség tengerében, s ez a tenger félelmetes volt a maga valóságában, nyolcvan vigyázatlan életével, telefon nélkül, pusztán egymásra utalva. És András — ha férfi is — férfi volt. Ari pedig azt megszokta, hogy otthon az apja jelentette a biztonságot. Most pedig maga mehet a tanyára.

Dühösen és szomorúan aludt el, hogy két óra múlva menetrendszerűen ébredjen s végiglátogassa a hálótermeket.

Visszafelé megállt a szűk, sötét folyosó végénél, hallgatózott. De a fiúk oldalán csend volt.

Reggel még mosdottak a lányok, amikor a két legidősebb, különben is úttörő-vezető kislányt megbízta, hogy ügyeljenek mindenre, amíg az „igazgató bácsi” átjön.

s elment a tejesautóval. Ordastanyára. Küzdött ugyan magával, hogy otthonmarad, mert erre a feladatra senki sem kényszerítheti. Ha annyira fontos ez a tanácsnak, küldjenek ki idezést, vagy a rendőr szakaszvezetőt. Ha nem kap össze nevelőtársával, marad. Így azonban dacosan elhatározta, hogy tűzön-vízen hazahozza Gincsei Katit.

Váratlanul megenyhült az idő, hajnaltájtól esett. Kurnyik, a tanyasi párttitkár nem szívesen fogta be a lovait, hogy Arit a merülő kátyúban Szennyésrétre fuvarozza. — Így vagyok én itt, panaszkodott, vízhatlan esőkabátjába burkolózva, míg a lányra egy ponyvát borított — a mindenes. Három párttag van Ordason, kettő Szennyésréten, öt meg itt környül. Aztán odaát Baromdülőben nyolc. Mit csináljak itt magam, az országot mellett? Ha kell valami, majd Kurnyik. Persze, Kurnyik jó volt téeszt szervezni ötvenkettőben; amikor nem lett belőle semmi, akkor Kurnyik is semmi lett. Ötvenhatban pártot szervezni megint Kurnyik, igaz, hogy arra nemigen kellett biztatni, de a téesztből megint nem lett semmi. — És miért baj az magának? — csodálkozott Ari, aki tudta jól, hogy az apja többet keresett a tíz holdjával, mint most a közösbén. — Miért? Farkasélet ez így. Háború, vér nélkül. Ha ezek a tanyasiak nekivadulnak a munkának, még ezek a homokhegyek is vért izzadva kiadják magukból még a búzát is. Ha itt közös lenne, tanító néni, s mind a negyeket gyümölcsfával telepítenénk, a fekete földeket egybeszántva, nem egész egy évtized alatt megfordulna itt a világ. Csakhogy ahhoz nagy segítség kellene, állami segítség. Épp azt nem akarták itt megadni, erre a pár tanyára, többre került volna, mint három nagy község. Nincs annyi pénze az államnak, ezt mondta Suszter elvtárs, a megyétől. Megértem én, hogy nincs annyi pénze, de most már nem vagyunk ötvenhatban. Meddig vakuljanak itt ezek a tanyák? Hát mink nem emberek vagyunk, nem ennek a szocializmusnak édes gyermekei?

Ari tudta, hogy a termelőszövetkezet ideális termelőségység lehet, ha olyanok az emberek. De épp az emberekben nem bízott. Eleget átkozódott az apja, amikor lopták a közöst, s a brigádvezetők a rokonságnak juttatták a legkönnyebb és legjövődmezőbb munkákat. Ari kedvetlenül bámult ki a ponyva alól, a sötétben hulló esőbe, a nedves, tüskés akácokra és a lovak tomporára, amelyek szőre megfeketült a víztől. — Gondolja, titkár elvtárs, hogy errefelé az emberek is akarnák a téeszt? — Az emberek nem — mondta Kurnyik. — Még az én feleségem se. — Hát akkor? — Azt magának jobban kellene tudni. — Kurnyik csendeskén suhintott az ostorral, mert a lovak lustálkodtak a kerékmarasztaló dágványban. — Maguk oktatják a mi gyerekeinket a kollégiumban. Azok nemigen vágnak ide vissza, inukszakadtáig birkózni a homokkal. Tudok én máris tanyát, ahol, nem adok pár évet, kihál az öregje, fiatal meg egy szem sincs. Akkor mi lesz a homokkal? Felveri a szél, hordja, innen oda, amonnan emide, rá a feketeföldre, rá a járásra, a megyére. Sok ezer hold ez. Sivatag. Ez itt nem, látja, ez a feketéje. De arra az mind! — intett ostorával.

Ari nem tudta szemmel követni, mert ahogy mozdult, a ponyva egy gyűrődéséből víz locsogott alá. — Messze vagyunk még?

— Nem olyan messze. Vagy félóra járásra. Szóval, Gincsei lánya hazaszökött? — Haza. — És maga akarja most visszavinni? — Én. — Kurnyik hosszan hallgatott. Csak a lovak patája csapkodta a sarat. — Szép, szép — mondta végül. — Tanító néni hová valósi? — Ari megmondta. — Na lám — csodálkozott Kurnyik. — Lám, hát az nincs is a világ másik végén. Egyszer jártam oda, vettem egy tehenet. Jó tehen volt, máig is fájjalom, hogy elvitték beadásba. Egyébként látja ott azokat a magas nyárfákat? Ott az Gincsei portája. De ha szabad, hogy tanácsoljam, ne nagyon erősködjön, ha Gincsei nem ereszti a lányát. — Talán megver? — gúnyolta Ari. — Kurnyik nyugodtan folytatta. — Az elmúlt év tavaszán két ordasi legény jött errefelé, hogy elbarangolt birkákat keressen. Aztán nem mentek haza. Egy hét múlva találták meg őket a homokba ásva.

Ari meghökölt. — S miért?

— Erősködtek, hogy meglették a birkáikat. Nem azok voltak, azokat kóbor kutyák hajtották el, csontjaikra rábukkantak. De erősködtek ezekkel. Kemény emberek, nemigen ismerik az etikettet.

— Tanulatlanok. — Ari dühöngött. — Ostobák.

Úgy, úgy. A múlt nyáron járt mifelénk egy író. A kocsmában ebédelt, kikélt magából, hogy feketéllett a falon a légy. Hát aztán a másik, aki vele volt, mondja neki, te talán nem falun születted? De, azt mondja. Na, ha igen, anyádnál nem volt légy?

Ari megértette a paraszti okoskodást. — Mifelénk azért okosabbak az emberek — mondta csípősen. — Évek óta nem volt emberölés. Jól is néznénk ki.

— Tanulékony állat az ember — mondta Kurnyik. — Valamikor én is kezet csókoltam a főhadnagy úrnak, amiért egy pengőt adott egy seggbe rúgásért.

Már a homokon jártak. Ez szívtá az esőt, feneketlen szája úgy beitta, mintha most se csepegne. — Errefelé vannak kóbor kutyák is? Vadak? — Vannak.

Gincσαι tanyája üresen hallgatott. Ari hívogatva járta be a tenyérnyi udvart, kinézett a ház mögé is. Csak a disznók feleltek a karámból. Ari felve járkált a trágás udvaron. Sose látott ilyen gondozatlan portát. Náluk vasárnaponként még homokkal is felszórták, ünnepeken gereblyézték a sárga homokot. Itt meg az egyik istállótól a másikig csurgatva a trágya. Szalma mindenütt. Az ajtó előtt nincs küszöb, az ablakot egy kalappal el lehetett takarni, odabent átláthatatlan sötétség. Megverte az ajtót, hogy messze hangzott. A kikötött gubancos kutya hörögve igyekezett láncát tépni. — Nincs itthon senki — ment vissza Kurnyikhoz. A paraszt nem merte magára hagyni lovait, heves két jószág volt. — Lehet, lehet — sietett Kurnyik a válasszal. — Mehetünk is, tanító néni.

Ari azonban nem nyugodott. — Hol van az iskola? Üzenetet hoztam Révai tanítónak.

Kurnyiknak nem tetszett a dolog, de azért elhajtott az iskolához. Révai ingben, nadrágtartóban ült a hideg konyhában, és szalonnát evett vöröshagymával. Falatozását csak annyi időre szakította meg, amíg leültette két vendégét, és elébük tette a nagy kerék kenyeret meg egy jókora szalonnarudat. — Egyetek — tegezte őket.

Szép szalonna volt, tokaszalonna. Ari csodálkozott Révain, hogy tud élni ilyen gondozatlanul. A tűzhelyen a vastag rozsdá hangosan ordította, hogy hetek óta nem gyújtottak itt be. A sarokban a lábasok egymás hegyén-hátán, mert a konyhaszekrény tele volt élelemmel. Révai a vizeskanocsóból töltött, csak a levegőt mérgező illat árulta el, hogy nem vizet, hanem szilvapalinkát. Ittak.

— Mi van, lányom? — kérdezte aztán Révai, bekattantva bicskáját. Azzal evett, pedig három kés is volt az asztalon. — Mert látom, mégiscsak baj van. — Baj — mondta Ari bosszúsán nevetve. — Mégpedig a maga tanyájával van baj. — Ezzel sose volt! — meresztette a szemét Révai, aztán élesen felkacagott. Kurnyik vele. A lányt ez is bosszantotta, meg-átázott cipője, a hideg konyha, minden. S hogy András, a kényelmes, ostoba nevelőtársa most otthon nézi a tévét, tiszta és meleg teremben. — Maga hány esztendeje tanít itt, Révai bácsi? — Harmincöt! — És harmincöt évig mit tetszett csinálni, hogy a gyerekei csakúgy megszöknek a kollégiumból?

Révai tovább mosolygott, de Kurnyik zavart mozdulata figyelmeztetett, hogy Ari alighanem túllőtt a célon. — Mit csináltam? — kérdezte az öreg tanító, s nadrágtartóját pattogtatta kövér vállán. — Alkalmasint kártyáztam! Az időt el kell tölteni valahog a születés és a halál között, nemde? — Kurnyik bólogatott.

— Gincσαι lánya szökött haza — folytatta Ari mérgesen, nem akarva megbánást mutatni —, érte jöttünk, de üres a tanya. Ez esetben az iskolaigazgató úr utasítása szerint jöttem magához, Révai bácsi, legyen szíves, beszéljen azzal az ostoba emberrel, különben törvényes útra kell terelni a dolgot.

— Persze, persze — bólogatott Révai, s ilyenkor állta besüppedt tokájába. — Ez esetben törvényes útra kell terelni az ügyet. — Megpattantotta nadrágtartóját. — Hát akkor tereljék!

— Hogyan? Maga nem akar beszélni Gincsaival?

— Én már beszéltem vele.

Ari elhallgatott. Kurnyik ijedten nyuládozott poharáért, de Révai nem töltött újra.

— Rendben van — állt fel a lány. — Majd jelentem az igazgató úrnak.

— Jelentse. Kíváncsian várom a törvényes utat. Az igazgató úrnak kiváló ötletei vannak, úgy látszik, ez lesz mindenek közt a korona.

— Nagy baj lenne abból — integetett Kurnyik. — Hátulütője volna annak.

— Nem az én dolgom — mondta keményen Ari.

— Persze, nem a maga dolga — Révai már nem tegezte. — Ez tulajdonképpen senkinek a dolga, megy minden, papírforma szerint. Mint a totó. — Hirtelen elvörösödött. — Garami hülye! — kiáltott fel, váratlanul. — Marha! Azt se tudja, mi az a paraszt! Magát küldi ki, jó, hogy nem a fűszerest! Azt hiszik maguk ott bent mind, hogy itt jászolba való barmok élnek? Tudom én, mit gondolnak rólunk! Tudom én, amikor Garami a tantestületi gyűlésen rólunk beszél! „Ti pedig, tanyaiak” — Ti pedig! Tudom én, ez mit jelent az ő kereskedő nyelvén. De idejőjön. Ide! Maga pedig vegye tudomásul, hogy én egy szalmaszálat se teszek keresztbe! Vigye vissza a Gincsei gyereket, ott találja a tanyában! Ott van az, mert az öregapját nem hagyhatják az udvaron, ott van, hiába bámul, keresse meg! Jó utat!

Révai felállt, és bement a szobába. Bevágta az ajtót. Ari szó nélkül kisetett, a fejét rázó Kurnyikkal.

— Nem kellett volna, tanító néni.

— Ha ő így, én is így! — mondta haragtól remegő szájjal a lány. — Azt hiszi, én talán bérházban születtem? Nem! Én is földes szobában születtem, még bába se járt az anyám ágya mellett. Részeges hájcsomó! Igaza van Garaminak, nem tudnak ezek már mást, csak kártyázni meg disznót hizlalni!

Kurnyik bekoppantotta száját. Úgy nézett, mint akiből több szót nem lehet kicsikarni. Ari megvetve pillantott rá. Te is tanyasi vagy, gondolta. Egyik kutya, másik eb.

A Gincsei háza előtt Ari leugrott. Mackója beleakadt a lócs egyik szegébe, meghasadt. — A baj járja át! — Ari sirni tudott volna dühében. — Ha ezek tényleg itthon vannak, és én ismét hiába hívom őket, bizony isten, rájuk gyűjtöm a házat!

Kurnyik erre se felelt. Űlt a szekéren, mint egy vizes fatörzs. Bajusza vége csepegett.

Ari jóvérű lány volt, de már fázott. Belülről borzongatta a hideg. Még a lelkem is vizes, gondolta, amikor megverte a tanya ajtaját. Aztán odanyomta orrát a kalapnyi ablaküvegéhez, és leskelődött. Valami halk parázsvilág melengette odabent a sötétséget. De semmi mozgás. — Nyissák ki! — kiáltoita, egyszerre türelmét veszve. — Nyissák ki, tudom, hogy itthon vannak! Következménye lesz annak, ha nem nyitják ki! Mit gondolnak, szorakozásból töröm itt magam? Kati! Kati! Gincsei Kati! Gyere elő, úgylis tudom, hogy itt vagy! Hallod?!

Egyszer csak belülről kaparásztak az ajtón, s lassan, mintha csak magától nyílna, befelé engedett. Ari rossz érzéssel nyomta még beljebb. — Ki van bent?

Egy vízesszemű öregember foltos kabátujja nyúlt elébe, majd előbbre lépett maga az ember is. — Tessék — mondta nehezen forgó nyelvvel. — Én vagyok. Én.

— Én a Kati nevelője vagyok — mondta Ari bátrabban. — A kislányt keresem. — És belépett. Mellbevágta az a párologó nehéz levegő, ami betöltötte a szűk szobát. A nedves fal, az égő csutka, a szellőzetlen régi ágynemű, tyúk és macska, mosdatlan testek szaga. Ari legszívesebben azonnal kifordult volna a szobából. Az öregember megrettenve bámulta.

— Hol van a kislány?

— Góré — mondta az öregember egyetlen szóval. S a tűzre mutatott.

Ari csak körülpillantott, és kimenekült. Odakint nagyot lélegzett. Náluk az istállóban különb volt a levegő. Kisetett a ház mögé, mert emlékezett, hogy arrafelé látott töretlen kukoricást. Gondosan megkerülte a kutyát. — Kati! — kiáltott messzehangzó magas hangon. — Gincsei Kati! — Figyelte a sűrű táblát, aminek vége rozsdásbarna kiserdő szélébe olvadt. — Gincsai!

Valami roppant a disznókarámnál. Még látta, hogy a kislány ledobja hátáról a kukoricagóré kúpját, s átbújik az ól és a trágyadomb között. — Gincsai! Ide gyere! Látlak!

Visszasetett az udvarra. A kislány meggondolta a dolgot, és bevárta a ház előtt. Konok, ijedt szemét a földre sütötte, Ari elképedve nézte. Alig ismerte meg. — Te ma nem fésülködöttél. — Nem — mondta rekedtes, torokfájós hangon a gyerek. — Nem volt időm. — Mikor keltél? — Háromkor. — Gyönyörű! Hol van apád?

— Elmentek anyámmal imádkozni. — Hová? — Bagoly Nagy Miklósékhöz. Ott szoktak vasárnaponként gyülekezni a hívők. — És te mit csináltál hajnal három óta? — Én? — a kislány segítségért pillantott körül. Aztán lassan válaszolt. — Górért gyűjtöttem, aztán kieresztettem a tyúkokat, disznót etettem, a kutyát..., tűzre vigyáztam..., öregapámnak enni adtam..., mert az öcsémet is elvitték anyámék, ahogy felvirradt.

Ari iszonyodva hallgatott. A kislány nemcsak gubancos volt, hanem piszkos is. És az arcán olyan rettentő konokság, amitől Ari nagyon szomorú lett. — Érted jöttem. Velem jössz.

— Nem — mondta a kislány. — Nem lehet. Senki sincs itthon, ebédet főzők.

— Akarsz velem jönni?

A lány erre hallgatott.

— Jobb itthon, vagy jobb a kollégiumban? Őszintén válaszolj.

— Itthon jobb.

— Miért?

— Mert itthon vagyok.

A fiatal tanítónő összeszorította ajkát. — Kati — mondta, amikor megtalálta a hangját. — Tudod te, miben élsz itthon? Nem tudod, mert gyerek vagy. De egyszer majd megérted, hogy miért kell velem eljönnöd. Menj és pakold össze a holmidat. — Azt nem kell összepakolni — mondta meggondolatlanul a gyerek —, benne van a pokrócban.

Ari hirtelen diadalt érzett. Miért volna benne még a kislány batyuja a pokrócban, ha nem valami ösztönös sugallatból? És ez az ösztön már a kollégiumi nevelés eredménye! — Gincsei! Fogd a batyudat, és gyere azonnal! Kint van a szekér, ládd, a párttitkár jött érted! Most csak ő, de legközelebb apádért jönnek a városi rendőrök, érted?!

Durva volt, de tudta, hogy nincs idő, s ha nem erőszakos, a gyerek nem mer majd menni. Meg is lődította a kislányt, és utána lépett a szobába, hogy ellenőrizze. A kislány rémülten kapkodta a fejét. — Az ebéd! Odatettem a vizet! Öregapám még a tűzre se tud tenni, kiborítja a parazsat! — Majd főz anyád, ha hazajön! Öregapád pedig megmondja, hogy elvittelek vissza a kollégiumba. Érti, bácsi? A kislányt elviszem a kollégiumba! Ez a törvény! — Az öregember bólogatott, láthatóan a törvény nagy hatást tett rá. — Jó, jó.

A gyereket megnyugtatta az öregember ijedelme. Összerángatta batyuját, a tüzet elzárta, a macskát kizavarta, nehogy valami bajt keverjen. Az öregembernek meghagyta, csak üljön le nyugodtan, nemsokára hazatérnek a szülei, és kiment a tanítónő után.

Amikor a szekérre felültek, Kurnyik nagy szemeket meresztett. De nem szólt. Ari a ponyvát kettejükre terítette, és magához ölelte a kislányt, aki remegett. — Ne félj semmit, Gincsei Kati — mondta neki magabiztosan. — Majd én beszélek apáddal. Van az apádnál is erősebb: a törvény. Az pedig azt akarja, hogy olyan boldog ember legyen belőled, mint más gyerekből. — Jó, hogy a lovak erősen párologtak, különben nem tudta volna szorosan ölelni a kislányt, akinek hazai ruhájából áradt az a szag, amitől majdnem rosszul lett. — Nem fázol? — A gyerek először nem nézett fel. Reszkető könnycsepp ült hosszú szempillájának végén. — Nem — mondta fáradt, rekedtes hangján. — Inkább álmos vagyok. — Hát akkor aludj — vonta még jobban ölébe Ari. Majd elkérjük Kurnyik bácsitól a másik pokrócot is. — A párttitkár odaadta.

A kislány hamarosan tényleg elaludt. Ari most kezdte érezni a felelősséget. Komoran nézett az útra, a két ló vizes háta fölött. Kurnyik megköszörülte a torkát. — Nagy ügy lesz ebből, tanító néni. De hála istennek, vagyunk elegen, hogy a nagy ügyekből se legyen nagyobb baj, mint a kicsikből.

Ari nem értette, miért az iskola felé hajtanak. Ott azonban Kurnyik leszállt, és bement az öreg Révaihoz. Jó negyedórát volt távol. Kifelé Révai kísérte. Mintha nyoma se volna haragjának. — Volna egy fél oldal szalonnám eladó! — kiáltotta. — Hirdesse meg a tantestületben, ha kell valakinek! Prima szalonna!

Ari, amikor elindultak, nem állta meg, hogy Kurnyiknak oda ne szúrjon. — Most is fontosabb maguknak a szalonna? — Kurnyik azonban bölcsen mosolygott. — Nem

ról beszéltünk, tanító néni. De hát a szalonna is úgy hozzátartozik az élethez, mint teszem azt ez a gyerek a szüleihez. A tanító úr mostan átmegyén Gincsaiékhoz, és bevárja őket. Lehet, hogy elsimul minden. Lehet, hogy nem.

— És akkor? Mi lesz?

— Azt még nem tudni. De bármi történik ezen a földön, mindent meg lehet reparálni. Csak a halottat nem lehet visszahozni a temetőből. Ez a Révai tanító úr pedig sok életet megreparált már. Olyan sokat, hogyha órás lenne, bizvást meggazdagodott volna a mesterségéből. De csak tanyasi tanító. Egyszer, vagy húsz esztendeje megvan már, kést emeltek rá. Ott a nyoma a hátában. Igaz, hogy a támadójának azóta nem hajlik két ujja a jobb kezén. Úgy is hívják azóta, a Kacska Nagy Pista. Itt lakik, nem messze.

— És nem fél tőle Révai?

— Miért félne? Egyik legjobb embere a tanyában. Kommunista. Ha rajta múlna, volna téesz, tanító néni. Tanulékony ember az ember, ha van kitől és van mit. Ari már nem fázott. A gyerek bányaként melengette az oldalát.

MAROKBA FOGTA AZ ÉJ a falut. Sártengerben úsztak a házak, kerítések és a kollégium. Ari amikor egy pillanatra kibámult az üveg hályogán, semmit sem látott. Fél kilenckor ágyazás, mosdás, és kilenckor takarodó. Ari végigjárta a hálókat. — Tölgyesiéknél is csend legyen! — kiáltotta élesen, idegesen. Aztán még egyszer visszatért a középső hálóba, megkereste Gincsai Kati ágyát kis kerek zseblámpájának fényében. Odaült a lány mellé, és eloltotta a lámpát. — Aludj nyugodtan, Gincsai Kati — mondta leplezett ingerültséggel. — Nem lesz semmi baj. Érted én tartozom felelősséggel. Hallod? — A lányka rekedtes, komoly hangon válaszolt: — Igen, Ari néni. — Hát akkor aludj. — Igen, Ari néni.

A nevelőnő ismét felkattantotta zseblámpáját, és kisietett a hálóból. Szándékosan nem nézett a fiúkkal összekötő folyosóra. Nevelőtársa érthetetlen heveséssel viselkedett egész este. A televízió műsorát nézni nem engedte, mondván, hogy az nem gyerekeknek való; a város-hegy-folyó játékban pedig úgy megszidta Ari két kislányát, hogy azok bőgni kezdtek. Ari megmondta a fiúnak a magáét. András nem védekezett. Ari nem tudta, miért csinálja ezt a fiú, s dühöngött, hogy kiment a tanyára. Máskor nem leszek ilyen jó bolond, gondolta. Az egyenjogúság nem jelenti, hogy a dolgok nehezebb részét ne vállalhatnák a férfiak.

Minden haragja, zavara és ingerültsége mellett Ari büszke volt az eredményre. Szerette volna, ha a nevelőtársa ezt elismeri, dicséri, és megmagyarázza ostoba viselkedését: De Andris nem magyarázkodott. És ez titokban fáj a lánynak. Úgy érezte, pofon verték önfeláldozó tettéért.

A szobájába ment. Kellemes meleg terjengett a cserépkályha körül. Ledobta immár elkoszolódott fehér pulóverét, s felvette pizzamakabátját. Cipőjét lerúgta, és harisnyáját kezdte kikapcsolni. Kopogtak. Valahogy nem hallotta a folyosó deszkáin a léptek nyikorgását. — Ki az? — A fiatal nevelő felelt.

Ari visszakapcsolta a harisnyát, bebújt a cipőbe. Megnyitotta az ajtót. — Mit akarsz?

A férfi sápadtan ácsorgott. Ingerültsége elmúlhatott, mert halkán szólt. — Szeretnék valamit mondani neked. Én ki akartam menni Szennyesrétre, de jobb, hogy te voltál. Nőket nem bántanak, jobb így. Köszönöm, Ari. Nézz rám, én ki akartam menni, de nem tudtam leküzdeni a gyávaságomat.

— Hülye vagy — mondta Ari. — Miféle gyávaságodat? Kényelmedet! Megjártszod nekem az igazgatót, ne tagadd! De máskor nem vagyok hajlandó ilyesmire. Ez volt az utolsó. Akarsz még valamit?

— Igen. Te nem hiszel nekem, hogy a tanya más, mint a falu. Azok az emberek nem fogják megköszönni, hogy egyszerűen elhoztad a lányukat.

— Mit tehetnek? Törvény áll mögöttünk. Itt a falu!

— A falu! Hol? Mire hírt adsz, százszor rádtörök az ajtót.

Ari egy cseppet hallgatott. Nem hitte. — Török? Te azt hiszed? Rémeiket látsz. Hiszen ez kollégium.

— Lehet, hogy nem lesz semmi. De lehet, hogy... — a fiú igyekezett uralkodni nyugtalanságán. — Mindenesetre én fenn maradok. Te csak aludj. — Valóban fenn

akarsz maradni? — kérdezte a lány. — Ez már túlzás, Andris, nem gondolod? Mit vársz? — Nem tudom. Bár ne jönne semmi. Most már hiába mondom, hogy nem lett volna szabad elhoznod azt a kislányt, így.

Ari gondolkozott. — Te most komolyan beszélsz, vagy csak leckéztetsz? — Komolyan beszélek. Tudnék neked mesélni tavalyi dolgokat. De minék. Mondom, te csak aludj. Most már mindegy. — Ne szégyeníts meg — ingott meg a lány. — Azt akarod elhíttetni velem, hogy rosszat csináltam. — Nem csináltál rosszat, Ari — mondta szelíden a fiatal nevelő. — Csak veszélyes dolgot cselekedtél.

— Hát jó — Ari egészen megnyitotta az ajtót. — Gyere be.

— Hogy gondolod?

— Úgy, hogy beteszed előbb az egyik lábad, aztán a másikat, áthelyezed a testsúlyodat, és lehetőséget adsz, hogy becsukjam az ajtót, mert kihűl a szobám.

— Éjszaka van — mondta komolyan a fiú.

— Erről nekem is van némi tapasztalatom. Azt mondtad, fenn maradsz. Az okot én szereztem: én is fenn maradok. Beszélgetünk, ha nincs ellene kifogásod.

— Ezt nem szabad — hebegte a fiú, szemüvegét igazgatva. — Ha észreveszik a gyerekek...

— Bejössz, vagy kint maradsz? Lépj már be, te teve!

Ari kénytelen-kelletlen nevetésre fakadt. Behúzta a fiút. És odatolta a székhez. — Ülj le. Főzők egy feketét, hogy el ne aludjunk, amíg megnyugszol. — Te még most se hiszel nekem! — dühödött meg a férfi. — Tudod, mi történt itt tavaly? Be-tört öt asszony, a férfiak kint vártak, összeszedték a gyerekeiket, ököllet estek nekem, hogy a pincébe zárom őket, éheztetem! Az volt a szerencsém, hogy a férfiak elégségesnek tartották az asszonyok működését, különben nem úszom meg élve.

— Értem — mondta Ari megdöbbenve. Visszaemlékezett Grincsaiek tanyájára. Az öregemberre, aki csak bámult. A végtelen távolságra és az ordasi juhászok esetére. — Miért nem mondtad ezt eddig nekem?

— Nem akartalak megfélemlíteni. Arra gondoltam, hogy az idén mégse az első évet kezdi a kollégium. Nekem kellett volna kimennem Szennyesrétré, de én nem térhettem volna vissza a gyerek nélkül. Ha pedig egyszer fölémkerekednek, nincs többé tekintélyem. Ezért engedtelek téged. Te mégiscsak nő vagy.

Ari értette. Az anyja csak akkor evett, ha a család már jóllakott. Odatette két-személyes kávéfőzőjében a vizet. Fél szemmel a fiút vizsgálta. Az görnyedten ült, nem tudott mit kezdeni a kezével. Meg-megcsillanó szemüvegét igazgatta. — Azt mondom, nem akartál megfélemlíteni. Más szóval: félrevezettél.

— Nem, dehogy. Olyan zavartalan volt eddig az év. Ki gondolta, hogy mégis felüti a fejét valami! Verje meg az isten, hogy milyen marhaság ez megint! — csendesen ingatta a fejét. — Ha elgondolom, hogy osztálytársaim közül hányan dolgoznak kényelmes állásokban és hányan élnek világukat az egyetemen! Lehet, hogy némelyik most ül Pesten az Operaházban, vagy a Budapest Táncpalotában és a feketéjéhez táncosnők riszálják a farukat.

— Te miért nem mentél nyilvános egyetemi hallgatónak?

— Dolgoznom kellett. Egyrészt azért is, mert két tized hiányzott a tanulmányi eredményemből. Én bejáró voltam a középiskolába. Reggel ötkor keltem, este hatkor mentem haza. Tanultál már vonaton? Nem? Akkor nem tudod, mi az.

— Miért nem voltál bennlakó? Kollégista?

— Anyám beteg. Kellott otthon a karom.

— Ezért lettél tanító.

— Nem ezért. Én mindig az akartam lenni.

— Hivatásból? — Ari kicsit gúnyosan kérdezte. — Ki mesélte be neked?

— Senki — a fiú megsértődött. — Mindig az akartam lenni, Te miért jöttél erre a pályára?

Ari tünődve emelte le a kávéfőzőt a padlóra. Húlni. — Én? Dolgoznom kellett. Nem akartam tovább az apám nyakán élősködni.

— Csak ezért?

— Azt hiszem, igen. Én szeretem a nyelveket. Nagyszerű az, ha az ember úgy beszél egy idegen nép nyelvén, mintha a sajátja volna. Utazni! Na, de ez hülyeség. Én és az utazás!

— Nem hülyeség. Miért volna az? Minden emberben él a vágy, a felismerés-
öröme iránt. Utazni: felismerni, megismerni.

— Hány cukrot kérsz?

— Kettőt.

Ari kitöltötte a feketéket. A fiú hallgatózott. — Becsuktad a kaput? — kérdezte.
Ari. — Be. Te nem hallottál semmit? — Az égvilágon semmit. Csak ne kezdj hallu-
cinálni. Olyan koromsötét az éjszaka, hogy Gincseiék az orrukig se látnak, nemhogy
azon az istentelen úton idáig mászni a sárban. És különben is, miért ne jöttek volna
délután, a világosan?

— Nem tudom, de mindig éjszaka jött, ha jött valaki. Lehet hogy azért, mert
ilyenkor már alszik a falu.

— Na, jó a fekete? Dicsérd, fiam, mert nem kapsz többet.

— Igazán klassz, Ari. De gondolod, hogy nem kellene inkább a szobámba men-
nem?

— Ne bosszants. Menj a szobádba, de feküdj le, és aludj. Nem lesz semmi,
ígérem.

— Úgyse tudok aludni. Nyolcvan gyerek.

— Mit csinálnának nyolcvan gyerekkel?

— Sok mindent. Mit tudom én. Elég, ha bejeds néhány. Vagy felgyújtják ezt a
faalkotmányt. Tudod, hogy ropognának ezek a száraz gerendák, folyosók?

— Na, ilyet ne dumálj, Andris, fogd a csőröd. Beszéljünk inkább másról.

— Miről?

— Mindegy. Érdekes, én például nem tudtam, hogy te lelkes pedagógus vagy.
Ezentúl más szemmel nézek rád.

— Gúnyolódsz?

— Persze. Ezentúl ha rád nézek, magamban összeszemelem a kezemet: istenem,
egy lelkes pedagógus.

— Hát még ha mást is tudnál.

— Mit?

A fiatal nevelő kiitta feketéjét, zsebkendőjében megtörölte a száját, és körül-
pillantott. — Melegem van. Megengeded, hogy levegyem a kabátomat? — Bizony is-
ten, ha tovább játszod itt a nagyot — nevetett Ari —, kiteszem a szűröd. Nem látod,
hogy rajtam is félig pizsama van?

— Most csak az kellene, hogy beállítson az igazgatónk.

Keszeg úr? Hogy állítana, hiszen becsuktad a kaput. Ide egy lélek se be, se ki!
Izgalmas, ha meggondolom. Egyedül vagyunk, zárt kapuk mögött, te az én szobám-
ban, és pizsamában... mi? — Andris a lányra villantotta tekintetét, de nem volt
kedve a tréfára. Sem másra. Ari, csak már reggel volna! — Hát miért nem hívjuk
ki a járőrt, ha annyira tartasz a tanyasiaktól? — Gondolod, hogy a járőr itt ülne
melletted, a pusztá felvetésünk miatt.

Ari odahúzta a másik széket a kályha mellé. Kezét ölébe ejtette, kedvés-gúnyo-
san mosolygott. — Hát akkor, uram, beszéljessünk.

A fiú nagyot fújt. — Jó neked. Mégiscsak te vagy a nő.

— Viszont te vállaltad először. Neked van gyakorlatod.

— Igaz. Én vagyok a férfi.

Ari azt akarta mondani: Kérdés. De mégsem mondta. Tűnődve nézte a kezét,
s hirtelen arra gondolt, egyszer belakkozhatná a körmét. Akinek tetszik, tetszik; aki-
nek nem, nem. Aztán ismét a fiút nézte, s látható nyugtalanságát szerette volna elosz-
latni. De nem jutott eszébe semmi, amivel meggyőzhetne volna. Vajon alszik-e a
kis tanyasi lány? Vajon mire gondol? Vajon fél-e az apjától? Később majd megnézi.

Andris fordítva ült a székre, támláján megtámasztotta állát. — Tulajdonkép-
pen szégyellnem kellene magamat. Igen, én választottam ezt a hivatást, Ari. Sőt!
Lelkesedtem érte, amikor itt kezdettem pályafutásomat. Büszke voltam, hogy
míg volt osztálytársaim kényelmes kispolgári életüket majszolták, addig én itt ki-
köpöm a tudómet a gyerekekkel, hogy megtanítom őket a fogmosásra, kézmosásra,
főzelékevésre, a vitaminok szerepére, a rendre, a sportok becsülésére, egyáltalán
késsel, villával enni, embernek lenni, beszélni szabatosan, gátlások nélkül élni, mit
tudom én. És vállalom a veszélyt, az éjszakákat, a betegségeket, a felelősségeket.

hogy egymást meg ne csonkítsák, tanuljanak becsületet, közösségi érzést! Nagyszerű dolog ez, nem, Ari? Igen, azt hiszem, ezzel nem is lehet hiba. Bennem van a hiba. Néha úgy érzem, túl sok ez nekem, Ari. Néha úgy érzem, magam is gyerek vagyok. És jöttél te. És én még érted is felelős vagyok.

— Ez szép volt, ezt jóváíratom neked a túlvilágon — Ari kezdte élvezni ezt az éjszakai beszélgetést. — Még kaphatsz feketét, még forró.

A fiú az ablakhoz lépett, zsebre vágta kezét, és kibámult.

— Ari, én most mondok neked valamit. Még soha, senkinek sem mondtam. Mondhatok?

— Mondd.

— Én hiszek a szocializmusban, Ari.

— Ezzel nem mondtál sokat. A szocializmusban milliók hisznek.

A fiú türelmetlen mozdulatot tett: — De nem érted? Én a szocializmust nagyon komoly dolognak tartom! A legkomolyabb dolognak!

Ari bólogatott: — Milliók a szocializmust tartják a legkomolyabb dolognak a világon.

— Rosszul fejezem ki magamat. Várj. — Andris hosszúkás, töprengő arcát az ablaküvegre nyomta, hogy hűtse. — Azt hiszem, én a szocializmusért élek. Így világosabb? Nézd. Nem tudom, mikor alakult ki bennem, egyszer csak tudtam, hogy így van. Az ember megszületik, aztán hatvan-nyolcvan év múlva meghal. Közben csinál valamit. Mit csinál? Hengergeti a testét, mint egy hernyó, zabálva és hizlalva, vagy tényleg csinál valamit? Ez nagyon fontos. Én csinálni akarok valamit. Osztyáltársaim nagy része is hisz a szocializmusban, ha nem is sokat gondolkodnak rajta. De sokan elmentek zsiros munkahelyekre, és sokan azért választották az egyetemet, hogy Pestre kerüljenek, aztán jó fizetésű helyekre. Mert az ember nem szent. Én pedig ide kértem magamat. Én csinálni akarok valamit, amit kevesen mernek vállalni, mert hálátlan feladat. Sem vagyont, sem nevet, sem nyugodt életet, sem bő szórakozást nem lehet nyerni vele. De ezer és ezer tanyasi gyereknek nyitom fel a szemét, hogy rábámuljon erre a csodálatos életre. Értesz? Hogy megtanulják: saját szűk tanyájukon túl is van valami, ott van csak valami! Ne nevesd ki, kérlek. Szégyellek erről beszélni. A szavak mulatságossá vagy kisszerűvé tesznek nagy dolgokat is, kimondva. Azt se mondd, hogy frázis. Hogy lehetne frázis, amikor itt van: az élettemmel bizonyítok?!

Ari figyelmesen és mérlegelve hallgatta a fiú megnyilatkozását. Nem akarta megbántani, de gyerekes felbuzdulásnak ítélte. Hallgatott.

Andris megrázta a fejét. — Csakhogy gyáva vagyok. Szánalmasan gyenge és gyáva, mint egy fereg. Sokszor reszkettem már éjszakánként, tavaly, amikor egyedül voltam itt harminc gyerekkel. És hallgatóztam, jönnek-e az éjszakában a fagyos földön rengő léptű parasztok. És vártam a reggelt. Nem szégyellem. Ari: gyáva vagyok. Undorodom magamtól. Megvetem magamat. De az vagyok. Félttem az életemet, és még csak nem is az életemet! Félek a megszegyenyítéstől, a kudartól, a bizonytalanságtól, a felelősségtől, mindentől! Ari! Elmebeteg volnék? Vagy mindenki fél, csak nem beszél róla?

A lány most kezdte érteni nevelőtársát. — Különös — mondta közönyös hangon —, hogy mégis itt maradtál, amikor félsz. Miért?

A fiú megbánta őszinteségét. Szárazon felelt:

— Azt hiszem, sehol sem lenne másképp.

Ari végtelenül sajnálta már a fiút, de nem akarta elárulni, nehogy rosszul eszen. — Ez a pusztá felelősségérzettől van, uram. Túlságosan mellre tetszik szívni a bajokat. Legyen lazább, méltóságos uram, lezserebb, nagyvonalúbb.

— Lehet, hogy igazad van — mondta a fiú. — Én egy lehetetlen alak vagyok, mintha nem is parasztvér csörgedezne bennem. Rengeteg rigolyám van. Például: hiszek az emberek magasabb erkölcsiségében.

— Ezt hogy kell értenem?

— Például itt vagy te. Azt hiszed, én nem vagyok férfi? Az vagyok! De megszólal bennem az az átkozott hang: miért kell feltétlenül az egy munkahelyen dolgozóknak szerelmi szükségletté aljasítani érzéseinket? Miért tapossak bele az életedbe, csupán élve a nagy lehetőséggel? És amikor görcsbe horgad a kezem, annyira...

akkor megszólal ez a hang, és én nem tudok többé úgy rád nézni. Kérek, ne érts félre! Én nagyon tisztellek, és te volnál az utolsó, akinek rosszat akarnék.

Ari hallgatott. Meghatotta és kicsit rémítette is a férfi vallomása. Ki ez a fiú? Ha nincs ez az éjszaka, holnap se tudja, azután se tudja.

— Nem mondasz semmit?

Ari lassan megvonta a vállát. Kezét ölében hagyta. — Mit mondanék?

— Ha most azt akarnám, hogy légy az enyém, mi történe?

A lány gyorsan felelt: — Természetesen semmi. Különnélek. De magában nem volt ebben biztos. Ki lehet ez a fiú? Szerette volna egyszerre felnyitni és belenézni.

— Na, látod — mondta a fiatal nevelő. — Magad is bizonyítod, hogy van magasabb erkölcsiség, tudatos erkölcs, ösztönt legyőző tudatos erkölcsvállalás, vagy nevezük, ahogy akarjuk. Ezzel vigasztalom magam, hogy talán mégse bogarak ezek bennem. Csak én komolyan veszem a dolgokat. Ez az átkozott kisszerűség bennem! Ezt nem tudom feloldani!

— Jó — mondta Ari teljesen megzavarodva. — Most megnézem a gyerekeimet. Te is mehetnél, aztán gyere vissza. Bár szerintem akár le is fekhetsz, hiszen fél tizenegy.

— Igen — a fiatal nevelő tétova mozdulatot tett. — Talán nem lesz semmi. De ugye, nem tartasz azért teljesen hülyének?

— Miért? — Ari mosolyogni igyekezett. — Mondom: sokat foglalkozol önmagaddal.

— Önmagammal? — a fiú meghökkent. — Hiszen épp az a bajom, hogy magammal nem törődöm.

— Ezt majd megvitatjuk — mondta Ari, elvesztve logikájának láncszemét. — Megnézem, alszik-e már a kis Gincsei.

— Menjünk.

Kiléptek a nyikorgó folyósóra.

(Folytatjuk.)

PAPP JÁNOS

SZEPTEMBER

*Öszülsz ... — nem érdekelnek a tacskozó lányok,
öszülsz ... — mint az érő, kásás húsú barack,
öszülsz ... — de mért félsz, ha változatlan maradsz,
öszülsz ... — a hamvad fellobbanó zsarátnok.*

*de mindig így ... — mint ért ő, mely sose kér, csak ad,
de mindig így ... — mint tárt kar, mely karra sóvárgott,
de mindig így ... — mint tört szem, melyből könny szivárgott,
de mindig így ... — mint tűrt hús, mint árnyak árnya csak ...*

*Öszülsz mondd — akkor mért húsodban ez az izzás,
a forró madárvér ajkaid szögletén,
s a máglya, mit még a csontjaidban hordasz,*

*s a makacs homlokodra kiáltón felírt láz,
az a néma s mégis áruló költemény,
melyet, ó látod, még meg sem hazudtolhatsz.*